

17/10/2012

MINERIA

Les megamines d'Iberpotash 's'ofeguen' en els seus incompliments

'L'informe Folch' desmunta les bondats restauradores del 'Projecte Phoenix', beneït per Mas i Montilla

Josep Maria Cortés

El *Projecte Phoenix*, presentat per l'empresa minera Iberpotash, amb instal·lacions a Súria i Sallent (Barcelona), i propietat de la multinacional israeliana ICL, com la solució a la insostenible situació ambiental existent en aquesta zona en cap cas permetrà la resorpció de les escombreres existents, tal i com ha vingut anunciant l'empresa extractora durant els

últims mesos.

Trontolla la raó de ser del megaprojecte per aixecar una conca industrial química amb una inversió total de 600 milions d'euros, la materialització dels quals va ser anunciada el gener d'aquest any amb la primera pedra a càrrec del president, Artur Mas. El projecte estrella d'un sector industrial en declivi, com el químic --mantingut per Solvay, envaït de melancolia per Ercros i perdedor en els derivats del plàstic en el cas de La Seda-- s'enfonsa.

El conseller delegat del grup miner, José Antonio Martínez, ha anunciat repetidament les seves diverses fases obviant que suposarà vertir residus a les escombreres existents i en cap cas desmuntar-les, tal com ha transmès. D'aquesta forma incomplirà obertament amb les seves obligacions restauradores que queden ajornades, pràcticament fins a l'oblit.

Dany irreparable

El dany mediambiental resultarà irreparable a criteri d'experts independents; un d'aquests experts, el biòleg i càtedre de metal·lúrgia ambiental de l'ICT i professor de la UB, Ramon Folch, ha elaborat un informe que destaca la deterioració irreversible de l'entorn de la zona minera i el nul·l impacte real del *Projecte Phoenix* en la desaparició de les escombreres existents, en contra d'allò anunciat fins ara per Iberpotash i les autoritats que el recolzaven.

Per reactivar la conca minera del Bages, Iberpotash ha presentat dues fases. La primera inclou inversions en la millora de processos d'extracció de la potasa, la construcció d'una planta de sal vacuum i el tancament de la mina de Sallent, que quedarà especialment desprotegida davant la no restauració de la seva escombrera de més de 40 milions de tones. En aquesta fase, la companyia ha anunciat una execució de 150 milions que el seu real objectiu és incrementar la productivitat dels seus processos extractors a costa de seguir contaminant.

Ajudes públiques

La hipotètica segona fase consistiria en un increment de la capacitat de potasa i una segona planta de sal. Aquesta segona part hauria de venir acompanyada d'ajudes públiques de la Generalitat (tren que connecti amb el corredor Mediterrani, creació d'un polígon industrial a càrrec del Consorci de la Zona Franca, d'una subestació elèctrica de 110 kilovolts i una línia elèctrica de 400 kilovolts, a més d'una nova terminal al Port de Barcelona).

El pessim estat actual de les arques de la Generalitat deixa molts dubtes sobre aquestes possibles inversions, que Iberpotash presenta com a segures. Aquesta hipotètica segona fase tampoc suposaria cap millora mediambiental segons l'informe Folch.

Recursos judicials

L'explotació d'Iberpotash ha significat la formació de 60 milions de tones de residus repartides entre les escombreres de Súria i de Sallent-Balsareny. L'empresa incompleix amb les seves obligacions restauradores, marcades per la llei, tal com dicta una sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC) de 2011, que anul·la parcialment l'autorització ambiental de l'explotació de Sallent. Aquesta sentència està recorreguda per Iberpotash davant el Suprem, encara que aquesta segona instància no ha estat utilitzada per la Generalitat, semblant acatar la decisió.

Actualment segueixen en curs altres procediments penals presentats per associacions i plataformes mediambientals del Bages contra Iberpotash, a Brussel·les i en els tribunals catalans. El món ciutadà denuncia en aquestes demandes les severes contaminacions realitzades de forma permanent per l'empresa i la no restauració dels severos danys infringits al medi ambient.

La lluita d'un veí

La primera sentència del TSJC correspon a una demanda presentada per Sebastià Estradé, veí de Sallent, doctor en Dret i professor de física nuclear a l'Escola d'Enginyers de Barcelona. La sentència d'Estradé exigeix a la Generalitat el

Les megamines d'Iberpotash 's'ofeguen' en els seus incompliments

compliment per part d'Iberpotash de l'existència d'un pla de restauració real i la imposició d'una fiança d'acord amb l'activitat i els danys que genera. El reglament de les fiances mineres que fixa l'Administració (la Generalitat en el cas d'Iberpotash) ve reflectit en una directiva europea (la 2006/21) d'obligat compliment en tots els estats membres. Artur Mas, en la presentació del projecte Iberpotash